

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Ministerie van Economische Zaken
Dhr. H.G.J. Kamp
Postbus 20401
2500 EK 'S-GRAVENHAGE

doorkiesnummer (070) 3738393	uw kenmerk	bijlage(n)
onderwerp Bestuurlijke reactie Vrijstellingsbesluit	ons kenmerk BAWI/N201300882	datum 17 september 2013

Geachte heer Kamp,

Het Ministerie van Economische Zaken heeft door middel van een internetconsultatie een AMvB aangekondigd om schuldbemiddeling door private partijen mogelijk te maken. VNG en Divosa hebben kennisgenomen van deze AMvB private schuldbemiddeling. Wij zien in de nu voorliggende AmvB geen duidelijke meerwaarde en wij zijn bezorgd over enkele nadelige effecten van de private schuldbemiddeling voor burgers. Wij zullen in deze brief onze argumenten nader toelichten. Wij zullen hierbij ingaan op drie punten:

- Wat is de relatie met de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening, de integrale aanpak en de noodzaak tot preventie en vroegsignalering?;
- Voldoende toezicht en handhaving op de kwaliteit van de private schuldbemiddeling is noodzakelijk;
- Het no cure no pay principe is een risico voor de burger.

Wat is de relatie met de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening, de integrale aanpak en de noodzaak tot preventie en vroegsignalering?

Met de AMvB private schuldbemiddeling (Vrijstellingsbesluit) wordt een systeem naast dat van de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (Wgs) geplaatst. Het is niet duidelijk hoe beide systemen zich tot elkaar zouden moeten verhouden. VNG en Divosa willen graag helderheid over de samenhang met de Wgs en willen daarover graag met uw ministerie en het ministerie van SZW in gesprek. Het Vrijstellingsbesluit heeft immers consequenties voor de dienstverlening richting de burger en voor de regiefunctie van gemeenten voor de schulddienstverlening. Wanneer private partijen schuldbemiddeling aanbieden, hebben gemeenten minder zicht op de totale instroom. Gemeenten moeten een verklaring afgeven voor de Wsnp. Gemeenten kunnen dit alleen als er een gedegen voortraject (minnelijk traject) is geweest. Dat maakt het kwetsbaar omdat de gemeente geen zicht heeft op een privaat voortraject.

Sinds 1 juli 2012 is de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (Wgs) van kracht. Gemeenten hebben daarmee de zorgplicht voor een integrale en breed toegankelijke schuldhulpverlening. Zij hebben een verplicht meerjarenbeleidsplan opgesteld. Hierin worden bijvoorbeeld de missie, visie, doelgroepen,

beleidsregels, klantprofielen en beschikbare interventies beschreven. Gemeenten zetten zich in voor diverse doelgroepen zoals huizenbezitters en zzp-ers, in combinatie met de uitvoering van het Bijstandsbesluit Zelfstandigen. Gemeenten streven naar een sluitende en integrale aanpak gericht op het ontwikkelen van een zo groot mogelijke financiële zelfredzaamheid en het oplossen of stabiliseren van de schuldenlast in combinatie met de achterliggende problematiek. Een schuldenprobleem wordt niet alleen gezien als een zakelijke overeenkomst tussen de schuldenaar en de schuldeisers maar er wordt ook gewerkt aan de belemmeringen die een schuldregeling in de weg kunnen staan. Schuldenproblematiek is in veel gevallen een gedragsvraagstuk. Om die reden is de aanpak van gemeenten integraal. Gemeenten streven naar een integrale aanpak met oog voor de achterliggende problematiek, een duurzame oplossing, het voorkomen van recidive en het investeren in financiële zelfredzaamheid.

Gemeenten kunnen in beleidsregels zogenaamde uitsluitingsgronden vastleggen. Er zijn groepen, zoals schuldenaren die betrokken zijn bij (overheids-)fraude, die geen toegang hebben tot de gemeentelijke schuldhulpverlening. Dit is een wettelijke verplichting via de Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving. Wij vinden het opmerkelijk dat enerzijds de gemeentelijke overheid wordt verhinderd om burgers die hebben gefraudeerd bij een bestuursorgaan schulddienstverlening aan te bieden en dat anderzijds de private schuldhulpverlening deze mogelijkheid wel krijgt via de AMvB private schuldbemiddeling. Wij wijzen erop dat de uitsluiting van deze groepen nadrukkelijk door de wetgever is benoemd. Gemeenten zullen de weigering wegens recidive en/of fraude zorgvuldig en individueel afwegen.

Als VNG en Divosa benadrukken wij het belang van een integrale, sluitende aanpak en de zorgplicht voor gemeenten van de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening. Wij verwachten dat private partijen die schuldbemiddeling tegen betaling aanbieden geen integrale aanpak zullen hanteren. Zij zullen logischerwijs alleen streven naar een overeenkomst tussen de schuldeisers en de schuldenaar. De hulpverlening is dan vooral gericht op het oplossen van de schuld en niet op de aanpak van de achterliggende problematiek en het vergroten van de financiële vaardigheden van de burger. Zij zullen dus kiezen voor een financieel-technische oplossing en daarmee het gedragsvraagstuk vermijden. Wij verwachten niet dat private schuldbemiddelaars, die alleen vergoed worden als de schuldeisers akkoord zijn, in een voorstadium aandacht zullen besteden aan het preventieve en integrale aspect. Dit betreuren wij aangezien gemeenten een integrale aanpak hanteren en inzetten op preventie en vroegsignalering.

Voldoende toezicht en handhaving op de kwaliteit van de private schuldbemiddeling is noodzakelijk

Om de kwaliteit van de dienstverlening aan de burger te kunnen waarborgen, is gedegen toezicht en handhaving noodzakelijk. Het voorgestelde Vrijstellingsbesluit is niet te handhaven waardoor wij verwachten dat kwetsbare burgers met schulden onvoldoende worden beschermd. De Belastingdienst houdt toezicht op de naleving van de eisen maar dit gebeurt achteraf. Dat lijkt ons geen goede zaak. We pleiten voor toezicht en handhaving op de private partij die schuldhulpverlening wil aanbieden waarbij vooraf getoetst wordt op gestelde voorwaarden. Daarnaast moet er achteraf een goed systeem zijn waarbij overtreding van de wet- en regelgeving wordt aangepakt. Het mag niet zo zijn dat private partijen misbruik maken van de kwetsbare positie van mensen in problematische schuldsituaties. In de huidige praktijk kennen we al voorbeelden van burgers die zich melden bij de gemeente na het slachtoffer te zijn geworden van de onprofessionele dienstverlening van een malafide organisatie. De Wgs regelt de wettelijke zorgplicht van gemeenten om de integrale schuldhulpverlening te verlenen aan haar inwoners. Dit kan de gemeente zelf organiseren of bijvoorbeeld uitbesteden aan een kredietbank. Binnen deze bestaande mogelijkheden is de gemeente verantwoordelijk voor het traject en wordt de schuldhulpverlening georganiseerd in opdracht van en met financiering van de gemeenten. De gemeente is de regisseur en schakelt gerichte hulp in voor de burger. Daarbij is bepaald dat de gemeenteraad toezicht houdt op het geheel. Deze wettelijke zorgplicht staat in contrast met het voorstel van het Ministerie van Economische Zaken.

Het no cure no pay principe is een risico voor de burger

Schuldhulpverlening is een arbeidsintensief traject. Een private schuldbemiddelaar zal dan ook een kosten en baten afweging maken voordat hij aan dat traject begint. Het no cure no pay beginsel speelt daarin een grote rol. Private bemiddelaars zullen zo snel mogelijk een financiële bemiddeling tot stand proberen te brengen omdat er geen vergoeding mag worden gevraagd als er geen regeling tot stand is gekomen. Dit is een begrijpelijke voorwaarde maar het kan wel het effect hebben dat een duurzame

oplossing voor de burger minder prioriteit krijgt dan de financiële regeling op korte termijn. Het moet worden voorkomen dat de schuldbemiddelaar niet alle schuldeisers in beeld brengt om zo snel mogelijk een regeling te treffen en inkomen te genereren.

Tot slot

Uiteraard zijn wij bereid om het een en ander nader toe te lichten. Wij roepen de ministeries van EZ en SZW op om met de VNG en Divosa in gesprek te gaan over dit Vrijstellingsbesluit.

Een afschrift van deze brief wordt gestuurd aan het Ministerie van SZW.

Hoogachtend,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
J. Kriens

Divosa
R. Paas